

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal "Ettepanek: nõukogu otsus, millega muudetakse otsust 90/424/EMÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas"

KOM(2006) 273 lõplik — 2006/0098 (CNS)

(2006/C 324/09)

22. juunil 2006 otsustas nõukogu vastavalt EÜ asutamislepingu artiklile 37 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses: "Ettepanek: nõukogu otsus, millega muudetakse otsust 90/424/EMÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas"

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutava põllumajanduse, maaelu arengu ja keskkonna sektiiooni arvamus võeti vastu 8 septembril 2006. Raportöör oli hr **NIELSEN**.

Võttes arvesse komitee ametivolituste uuendamist, otsustas täiskogu panna kõnealune arvamus hääletusele oktoobris toimuval täiskogu istungjärgul ja määrata hr Nielsen pearaportööriks vastavalt kodukorra artiklile 20.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 430. istungjärgul 26. oktoobril 2006 ühehäälselt vastu järgmise arvamuse:

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Euroopa Liidu loomahaiguste ennetamise ja kontrolli meetmete kaasfinantseerimise mehhanism on aja jooksul järkjärgult edasi arenenud ja seda on kohandatud vastavalt kõnealuses valdkonnas omandatud kogemustele. Siiski tuleks mainitud mehhanism uuesti põhjalikumalt läbi vaadata, pidades silmas võimalikke arenguid, iseäranis suurenenud kaubandustegevust. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee jälgib mainitud arenguid ning soovib etendada konstruktiivset rolli kõnealuse protsessi kujundamisel ja ellurakendamisel.

1.2 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kiidab heaks komisjoni ettepaneku, mis käsitleb hetkel üksnes piiratud muudatusi ja mugandusi. Nimetatud muudatused ja mugandused ühtivad kõnealuse valdkonna üldpoliitika esialgses hinnangus esitatud ettepanekutega. Igal juhul on soovitud eesmärkideks lihtsustatud halduskorraldus ja mitmeaastase planeerimise võimalused. Komitee toetab samuti ettepanekut, milles käsitletakse rahalise toetuse andmist kaubandus- ja impordimenetluste arvutistamiseks ja ühtse veterinaariaalase elektroonilise süsteemi kasutuselevõtuks. Samuti tunduvad otstarbekad loomahaiguste ja zoonooside nimekiri ning selle muutmiseks mõeldud lihtsustatud kord.

2. Taust

2.1 Komisjon on alustanud Euroopa Liidu loomatervishoiu poliitika hindamist tervikuna. See hõlmab ka kulutasuvuse hinnangut nende praeguste rahaliste vahendite kohta, mis on mõeldud loomahaiguste ja zoonooside seire, tõrje ja likvideerimisega seonduvate kulude katmiseks. Samuti püütakse leida

kõige tõhusamaid mooduseid, mille abil kohustada tootjaid rakendama vajalikke ennetusabinõusid. Kõnealuse hindamise tulemuste põhjal on võimalik pakkuda välja alternatiive viisile, kuidas toimub hetkel ühenduse rahalise toetuse andmine liikmesriikidele⁽¹⁾. Komisjon on hetkel otsustanud välja pakkuda üksnes mõned vähesed mugandused, millega ei kaasne muudatusi loomahaiguste ja zoonooside likvideerimise, kontrolli ja seire poliitikas. Kõnealuse ettepanekuga püütakse ellu viia vaid otseselt kohaldatavaid ja selgelt vajalikke muudatusi, mis on osutunud vajalikeks seoses käimasoleva hindamisega.

2.2 Komisjoni ettepanekuga lihtsustatakse loomahaiguste ja zoonooside riiklike likvideerimis-, tõrje- ja seireprogrammide heakskiitmise ja rahastamise korda. Ettepaneku kohaselt on programme võimalik heaks kiita ja rahastada korraga kuni kuueks aastaks. Komisjonil ei ole siimamaani olnud võimalik kiita heaks kõnealuste programmide rahastamist rohkem kui üheks aastaks korraga, ehkki liikmesriikidel on olnud õigus esitada mitmeaastaseid programme. Samuti on esitatud ettepanek laiendada finantsmeetmete rakendusala, et parandada teabepoliitikat loomade tervishoiu ja loomse päritoluga toodete toiduohutuse valdkonnas ning ühtse veterinaariaalase elektroonilise süsteemi kasutamist⁽²⁾.

2.3 Kehtivate eeskirjade kohaselt on rahalist toetust võimalik anda liikmesriikide kulude katmiseks seoses 23 endeemilise loomahaiguse ja 8 zoonoosi või episootia likvideerimiseks,

⁽¹⁾ Väliseksperdid on kõnealuse hindamise alusena koostanud ulatusliku aruande (*Ühenduse loomatervishoiu poliitika hinnang 1995 — 2004 ja tulevikuperspektiivid*, 25. juuli 2006, http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/strategy/final_report_en.htm).

⁽²⁾ Otsuse 90/424/EMÜ artiklis 37a sätestatakse ühenduse rahaline toetus veterinaariaalaste impordimenetluste arvutistamiseks. Projekt *Shift* ja vastav veterinaarasutusi ühendav elektrooniline süsteem (*Animo*) on asendatud ühtse elektroonilise süsteemiga *Traces*, mille kasutamine on kohustuslik kõikidele liikmesriikidele alates 1. jaanuarist 2005.

tõrjeks ja seireks mõeldud riiklike programmide rahastamisega. ⁽³⁾ Nõukogu saab kõnealust loetelu täiendada või muuta kvalifitseeritud häälteenamusega komisjoni ettepaneku alusel. Komisjon pakub välja kaasrahastamiseks kõlblike haiguste lühema loetelu, et tagada parem prioriteetide seadmine. Komisjon selgitab, et loetelu koostamisel lähtuti enamjaolt haiguste mõjust rahvatervisele ning rahvusvahelisele ja ühendusesisele kaubandusele. Samuti on tehtud ettepanek haiguste ja zoonooside loetelude ühendamiseks ning ühesuguse korra kehtestamiseks ühenduse finantstoetuste andmisel. ⁽⁴⁾ Komisjoni arvates on eelmainitu kavandatud ressursside paremaks kasutamiseks ja selle tagamiseks, et liikmesriikide prioriteetidid ühtivad Euroopa Liidu omadega ja on kooskõlas teiste riiklike programmidega. Samuti on tehtud ettepanek, et kõik tulevased muudatused kõnealusesse loetelusse tuleb heaks kiita vastavalt regulatiivkomitee menetlusele. Komisjoni arvates on see iseäranis asjakohane nende esilekerivate haiguste puhul, mis kujutavad endast ohtu nii loomade kui inimeste tervisele.

3. Üldised märkused

3.1 Ühenduse loomahaiguste ja zoonooside likvideerimise, tõrje ja seire meetmete kaasfinantseerimine on alati saanud märkimisväärse tähelepanu osaliseks, arvestades asjaomaste haiguste kompleksset olemust ja mõju ning kõnealuse tegevusega kaasnevaid suuri kulusid. Raskete nakkuslike loomahaiguste tõrjeks on siiski tarvis määratleda selged finantsprotseduurid ja tagada algusest peale, et alati makstaks täielikku hüvitist sellistel juhtudel, kui loomad on vaja tappa või tooted hävitada. Vastasel korral tekib oht, et ükskõik millise tõsise nakkusliku loomahaiguse puhkemise või selle puhkemise kahtluse korral rakendatakse alguses ebapiisavaid meetmeid, avaldades seega tarbetult kaugeleulatuvat mõju haiguse tagajärgedele. See kehtib iseäranis riikliku poliitikaloome protsessi puhul. Samuti pälvivad tõsised nakkuslikud loomahaiguste puhangud suurema avalikkuse tähelepanu, millega kaasneb märkimisväärne tarbijate reaktsioon isegi siis, kui ei esine otsest ega vaieldamatut seost toiduohutusega.

3.2 Parem juurdepääs turule ja kaubandusele, pikemad veoajad ja eluskarja kontsentratsioon suurendavad mitmetel erinevatel viisidel nakkushaiguste leviku ohtu ning süvendavad haiguste ennetamise ja tõrjega kaasnevaid majanduslikke tagajärgi. Mainitud põhjusel on vaja koostada hinnang ühenduse loomatervishoiu poliitika kohta tervikuna, mis hõlmaks nende praeguste rahaliste vahendite kulutasuvuse üksikasjalikumat

⁽³⁾ Riiklike tõrjemeetmete ja programmide toetamine katab tavaliselt 50 % kulutustest või 60 % kulutustest suu- ja sõrataudi puhul.

⁽⁴⁾ Olemasolev nimekiri katab järgmised tootmisega seotud haigused: IBR/IPV, veiste enzoootiline leukoos, Aujeszky haigus, pulloroos, lindude tüüfus, Maedi/Visna viirus ja kitsede artriit/entsefaliit, Johne haigus (paratuberkuloos), mükoplasma galliseptikum ja teatud haigused, mida levitavad vektorputukad Prantsusmaa ülemeredepartemangudes.

hindamist, mis on mõeldud loomahaiguste seire, tõrje ja likvideerimisega seonduvate kulude katmiseks ja karjade puhul nõutavateks ennetusabinõudeks. Komitee soovib etendada aktiivset rolli riiklike programmide nõutavate kaasfinantseerimise mudelite kujundamisel, luues ühtsema ja tõhusama raamistiku toiduohutuspoliitika jaoks, mis tagab ühtlasi parema läbipaistvuse.

3.3 Komitee avaldab sellega seoses kahetsust praeguste ebaselgete ja keerukate eeskirjade üle ning kutsub üles osana eelseisvast läbivaatamisest looma arusaadavat ja ühtsemat süsteemi ning paremini klassifitseerima kaasfinantseerimist käsitlevaid eeskirju. Seetõttu on tarvis tuvastada ja hõlbustada loomatervishoiu ja toiduohutuse laialdast valdkonda käsitlevate olemasolevate õigusaktide kasutamist kogu Euroopa Liidus. See toetab ühtlasi komisjoni ja liikmesriikide tegevust rahvusvahelises raamistikus, parandades ELi kaubanduspartnerite ja naabrite arusaamist ühenduse õigusaktidest ja nende läbipaistvust. Teabe kogumine ja levitamine aitab samuti kaasa kõnealuste eeskirjade tõhusama rakendamise tagamisele.

4. Konkreetset tähelepanekud

4.1 Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee on arvamusel, et kõnealune ettepanek, millega antakse võimalus riiklike programmide heakskiitmiseks ja rahastamiseks mitmeks aastaks korraga, aitab kaasa halduskorralduse lihtsustamisele ning aitab tagada programmides püstitatud eesmärkide tõhusama täitmise. Ettepanek soodustab samuti paremat ja läbipaistvamat haldust, tagades seega ühenduse rahaliste vahendite parema kasutuse.

4.2 Aktuaalse teabe kogumine ja levitamine loomatervishoiu ja toiduohutuse kohta on vajalik õigusaktide paremaks koostamiseks ja rakendamiseks kõnealuses valdkonnas. Tulevikus on iseäranis oluline koostada läbipaistvamad ühenduse õigusaktid ning edastada need asjaomastele ametivõimudele, tootjatele ja tarbijatele.

4.3 Komitee toetab seega ettepanekut ühenduse rahalise panuse kohtateabepoliitika loomisse loomatervishoiu, loomade heaolu ja loomse päritoluga toodete valdkonnas, kaasaarvatud teabevahendite installeerimine ja arendamine, näiteks nõuetekohane andmebaas ühenduse õigusakte käsitleva teabe kogumiseks ja säilitamiseks.

4.4 Seepärast on asjakohane võtta arvesse veterinaariaalaste protseduuride arvutistamisel saavutatud arenguid ja näha ette

vahendid, mis on vajalikud ühtsete veterinaariaalaste elektrooniliste süsteemide veebimajutuseks, haldamiseks ja hoolduseks.

4.5 On iseenesestmõistetavalt selge, et kaasfinantseerimiseks kõlblike loomahaiguste ja zoonooside loetelu peaks kajastama prioriteete, mis on määratletud kõnealuste haiguste ja zoonooside võimalike mõjude alusel rahvatervisele ning rahvusvahelisele ja ühendusesisesele loomade ja loomset päritolu toodete kaubandusele. Komitee nõustub sellega, et tuleb keskenduda pigem zoonoosidele ja rahvatervishoiule kui rohkem toodetega seonduvatele loomahaigustele ning kiidab heaks ettepaneku ühendada

loomahaiguste ja zoonooside loetelud ja kehtestada ühtne kord ühenduse finantstoetuste andmisel.

4.6 Loomulikult tuleb ühenduse rahalist toetust taotlevate likvideerimis-, seire ja tõrjeprogrammide tehnilisi ja teabealaseid nõudeid regulaarselt ja õigeaegselt ajakohastada ning kohandada, lähtudes tehnika ja teaduse arengust ja programmide rakendamisel saadud kogemustest. Seega on kooskõlas kõnealuse ettepanekuga otstarbekas võimaldada komisjonil nimetatud tehnilised kriteeriumid paika panna ja neid vastavalt vajadusele ajakohastada, kasutades selleks regulatiivkomitee menetlust.

Brüssel, 26. oktoober 2006.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee

president

Dimitris DIMITRIADIS
